

P.Z. br. 522

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 552-01/10-01/01
Urbroj: 5030104-10-2

Zagreb, 15. travnja 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopunama Obiteljskog zakona (predlagatelj: Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 552-01/10-01/01, urbroja: 65-10-03, od 18. ožujka 2010. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopunama Obiteljskog zakona (predlagatelj: Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopunama Obiteljskog zakona, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 16. ožujka 2010. godine, iz sljedećih razloga:

Predmetni Prijedlog zakona, kojim se predlaže uvođenje iznimke za mogućnost upisa biološkog oca u maticu rođenih kada su sve tri strane (majka, biološki otac i muž majke) suglasne o pitanju podrijetla djeteta od oca, Vlada Republike Hrvatske smatra neutemeljenim i neprihvatljivim.

Predlagatelj predlaže dopunu Obiteljskog zakona (Narodne novine, br. 116/2003, 17/2004, 136/2004 i 107/2007), u dijelu koji se odnosi na presumpciju očinstva, propisanu u članku 54. Obiteljskog zakona, na taj način da se, iznimno od navedene odredbe, kao otac djeteta može upisati muškarac koji nije majčin muž i to kad su majka, muškarac koji se smatra ocem djeteta i muž majke suglasni u izjavama tko su biološki roditelji djeteta.

S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske ističe da je u Republici Hrvatskoj brak zakonom uređena životna zajednica žene i muškarca, a u vezi s majčinstvom i očinstvom postoje zakonske presumpcije o tome tko se smatra djetetovom majkom, odnosno djetetovim ocem. Zakonske presumpcije o roditeljima djeteta mogu se osporavati u sudskom postupku, sukladno odredbama Obiteljskog zakona, a ne slobodnom izjavom volje, kao što predlaže predlagatelj.

Presumpcija bračnog očinstva kojom se određuje podrijetlo djeteta od oca, kad je ono rođeno u braku ili u roku od tristo dana od prestanka braka, pokriva najveći broj stvarnih životnih situacija, a pojedine situacije koje ne govore u prilog očinstva majčina muža, ne mogu biti zakonsko pravilo. Za iznimne slučajeve, u kojima muž majke nije otac djeteta, Obiteljski zakon je predvidio mogućnost osporavanja očinstva u sudskom postupku, u rokovima određenima ovim Zakonom.

Slijedom navedenoga, sustav utvrđivanja podrijetla djeteta bračnom presumpcijom, mogućnost osporavanja očinstva i njegova priznanja pod zakonom propisanim pretpostavkama zaokružen je sustav koji jamči pravnu sigurnost svim subjektima te štiti dobrobit i prava djeteta. U navedenu svrhu određena su i procesna pravila u sporu o osporavanju bračnog očinstva koja predviđaju izvođenje dokaza medicinskim vještačenjem o podrijetlu djeteta, u skladu s postignućima suvremene znanosti, čime se jamči istinitost.

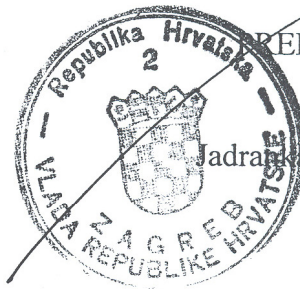
Također, nisu točni navodi predlagatelja da dijete, rođeno u braku od biološkog oca koji nije muž majke, ne može ostvarivati svoja prava do osporavanja bračnog očinstva, jer upravo radi toga, da bi dijete od dana svojeg rođenja moglo ostvarivati sva svoja prava, zakonska presumpcija očinstva djeteta rođenog u braku i postoji, a u bračnom pravu se koristi već stoljećima.

Predlagatelj predlaže novu odredbu o utvrđivanju očinstva, također izvan sudskog postupka, pri čemu poistovjećuje utvrđivanje i priznanje očinstva, a što su različiti pravni instituti. Pritom predlaže rok od šest mjeseci od rođenja djeteta za postupak "utvrđivanja očinstva priznanjem", a nakon toga uslijedio bi sada propisan postupak utvrđivanja očinstva u sudskom postupku.

Stoga i ovu odredbu Vlada Republike Hrvatske smatra neprihvatljivom, jer bi u tom slučaju, do okončanja postupka kojeg predlaže predlagatelj, dijete bilo spriječeno u ostvarivanju svojih osnovnih bioloških prava, odnosno bio bi spriječen upis u matricu rođenih s podacima o presumiranim roditeljima, mogućnost određivanja osobnog imena djeteta, te izdavanje isprava neophodnih za ostvarivanje prava djeteta.

Nadalje, vezano uz pitanje učinkovite primjene Obiteljskog zakona od strane nadležnih tijela koja primjenjuju Obiteljski zakon (sudova, centara za socijalnu skrb) Vlada Republike Hrvatske napominje da je pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti osnovana Radna skupina koja će, temeljem prikupljenih podataka od nadležnih tijela, te prijedloga stručnih i drugih institucija, izraditi analizu učinaka primjene Obiteljskog zakona, kako bi se ocijenila svrsishodnost izmjene Obiteljskog zakona, u svrhu unaprjeđenja pojedinih zakonskih rješenja. U radu Radne skupine sudjeluju predstavnici Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Katedre za obiteljsko pravo, predstavnici Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, te pravobraniteljica za djecu.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomislava Ivića, ministra obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, mr. sc. Stjepana Adanića, državnog tajnika u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Zdenka Žunića, ravnatelja u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.